

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра психологічного консультування і психотерапії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Перший проректор В.В. Александров

“ _____ ” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ СЕКСОЛОГІЇ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напряму підготовки 6.030102 Психологія

(шифр і назва напряму підготовки)

для спеціальності 030102 психологія

(шифр і назва спеціальності (тей))

спеціалізації _____

(назва спеціалізації)

факультету психології

(назва факультету)

Кредитно-модульна система
організації навчального процесу

Основи сексології. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів за напрямом підготовки 6.030102 Психологія, спеціальністю 030102 Психологія „_____”, 2012.- 17с.1 семестр.

Розробники:

д. психол. н., професор, завідувач кафедри психологічного консультування і психотерапії

Кочарян Олександр Суренович

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психологічного консультування і психотерапії

Протокол № 15 від “12” червня 2012 р.

Завідувач кафедрою психологічного консультування і психотерапії,

д.психол.н., проф. _____ (Кочарян О.С.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“12”червня 2012 р.

Схвалено методичною комісією факультету психології

Протокол № 5 від “14” червня 2012 р.

“14” червня 2012 р. Голова _____ (Маєвська Н.А.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань психологія (шифр і назва)	за вибором	
	Напрямок підготовки <u>6.030102 психологія</u> (шифр і назва)		
Модулів - 3	Спеціальність (професійне спрямування): <u>6.030102 ПСИХОЛОГІЯ</u>	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		3-й	3-й
Загальна кількість годин – 108		Семестр	
		5-й	5-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: БАКАЛАВР	36 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		- год.	- год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		72 год.	96 год.
		ІНДЗ: - год.	
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1/2

для заочної форми навчання – 1/8

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомлення студентів третього курсу із закономірностями психосексуального розвитку людини, з основними його етапами. Психологія в Україні і країнах СНД довгий час розвивалася як "безстатева психологія" індивіда без статі (І.С. Кон, 1981), що часто створювало безвихідь у науково обґрунтованому розв'язанні ряду соціальних та педагогічних завдань (В.А. Геодакян, 1989). До сьогодні чинник статі не став важливою дослідницькою одиницею, і систематичні дослідження з питань психології статі у країнах СНД залишаються надто нечисленними (В.Ю. Каган, 1991 та ін.). Сучасний стан розробки проблеми статі можна охарактеризувати як незадовільний.

У курсі буде розглянуто процеси становлення статевої самосвідомості, статевої поведінки, психосексуальної орієнтації, а також поняття "статевої конституції", етапи копулятивного циклу, особливості чоловічої та жіночої сексуальності. Курс є введенням до психосексології, що розглядає психологічні аспекти сексуальності. Тому в курсі є теми, які пов'язані з аналізом сексуальних фантазій та їх ролі у забезпеченні нормальної сексуальної поведінки.

У курсі аналізуються порушення статевої функції та сексуальні перверзії у чоловіків та жінок, а також методи психотерапії сексуальних порушень.

Завдання курсу:

1. Розкрити місце сексології в системі наук, а також основні поняття і принципи.
2. Вивчити сучасні теорії сексуальних розладів.
3. Надати уявлення про поняття норми і патології в сексології.
4. Розглянути закономірності формування сексуальності людини, основні етапи психосексуального розвитку та порушення, які можуть виникнути на цих етапах.
5. Навчити студентів застосовувати деякі методи психодіагностики та психотерапії при роботі з сексуальними розладами.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

- основні закономірності формування сексуальності людини та її порушення;
- основні етапи психосексуального розвитку людини;
- питання норми та патології у сексології;
- методи психодіагностики у сексології

вміти:

- провести збір анамнезу;
- провести психологічну діагностику особистості хворого на сексуальні розлади та структурний аналіз сексуального розладу;
- застосовувати деякі психотерапевтичні техніки.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. БАЗОВІ ПОНЯТТЯ СЕКСОЛОГІЇ.

Тема 1. ВСТУП ДО СЕКСОЛОГІЇ

Багатомірна детермінація статі. Структура сексологічного знання. Культура та сексуальність: сексуальні міфи. Типи сексуальних культур.

Тема 2. ПСИХОСЕКСУАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ЛЮДИНИ

Етапи психосексуального розвитку: парапубертатний, препубертатний, пубертатний, перехідний, зрілої сексуальності. Умовно-сексуальні прояви. Догенітальна сексуальність. Формування ерогенних зон, параоргастичний феномен. Типи мастурбації, ознаки патологічної мастурбації. Статеворольовий розвиток. Моделі маскулінності та фемінінності. Умови формування стеворольових девіацій, ознаки девіацій. Трансексуалізм, стеворольові трансформації.

Модуль 2. СЕКСУАЛЬНІСТЬ ТА ЇЇ РОЗЛАДИ.

Тема 1. СТАТЕВА КОНСТИТУЦІЯ ЧОЛОВІКА ТА ЖІНКИ

Поняття про стеву конституцію. Критерії оцінки стеві конституції. Шкала векторного визначення чоловічої стеві конституції. Шкала векторного визначення жіночої стеві конституції.

Тема 2. НОРМА ТА ПАТОЛОГІЯ У СЕКСОЛОГІЇ

Етапи копулятивного циклу. Норма фрікційного етапу. Оргазм. Оргазм у жінок. Аноргазмія. Патологія потягу, ерекції, еякації у чоловіків. Сексуальні порушення у жінок: вагінізм, віргогамія, геніталгія. Сексуальна дезадаптація подружньої пари.

Тема 3. ОСОБЛИВОСТІ ЧОЛОВІЧОЇ ТА ЖІНОЧОЇ СЕКСУАЛЬНОСТІ

Реакція чоловіків та жінок на сексуальну стимуляцію. Сексуальні фантазії. Сновидні та мастурбаторні фантазії.

Модуль 3. МЕТОДИ СЕКСОЛОГІЇ.

Тема 1. МЕТОДИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ В СЕКСОЛОГІЇ

Особливості психологічної діагностики у сексології. Діагностика особливостей подружжя та відносин у парі. Тест Лірі, проєкційний тест З.Старовича, тест Л. Зонді.

Тема 2. СЕКСОЛОГІЧНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Метод структурного аналізу сексуальних розладів. Складові копулятивного циклу. Етапи структурного аналізу. Загальні та специфічні критерії функціонального стану складників копулятивного циклу. Структурна решітка як метод аналізу виявлення різних форм синдроматиксиса та емергентності.

Тема 3. МЕТОДИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ ТА ПСИХОТЕРАПІЇ В СЕКСОЛОГІЇ

Особливості застосування методів психотерапії у сексопатології. Тренінгові методи. Релаксаційний еротичний тренінг, десенсибілізація, секс-терапія.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
Модуль 1. БАЗОВІ ПОНЯТТЯ СЕКСОЛОГІЇ.												
<u>Тема 1.</u> Вступ до сексології.	6	2	-	-	-	4	8	2	-	-	-	6
<u>Тема 2.</u> Психосексуальний розвиток людини.	24	8	-	-	-	16	20	2	-	-	-	18
Разом за модулем 1	30	10	-	-	-	20	28	4	-	-	-	24
Модуль 2. СЕКСУАЛЬНІСТЬ ТА ЇЇ РОЗЛАДИ.												
<u>Тема 1.</u> Статева конституція чоловіка та жінки.	18	6	-	-	-	12	14	2	-	-	-	12
<u>Тема 2.</u> Норма та патологія у сексології.	10	4	-	-	-	6	12	2	-	-	-	8
<u>Тема 3.</u> Особливості чоловічої та жіночої сексуальності.	14	4	-	-	-	10	16	-	-	-	-	16
Разом за модулем 2	42	14	-	-	-	28	40	4	-	-	-	36
Модуль 3. МЕТОДИ СЕКСОЛОГІЇ.												
<u>Тема 1.</u> Методи психологічної діагностики в сексології.	12	4	-	-	-	8	10	-	-	-	-	10
<u>Тема 2.</u> Сексологічні методи дослідження	6	2	-	-	-	4	12	2	-	-	-	10
<u>Тема 3.</u> Методи психологічної корекції та психотерапії в сексології.	18	6	-	-	-	12	18	2	-	-	-	16
Разом за модулем 3	36	12	-	-	-	24	40	4	-	-	-	36
Усього годин	108	36	-	-	-	72	108	12	-	-	-	96

5. Самостійна робота

Завдання для самостійної роботи для денної форми навчання

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		годин
1	ВСТУП ДО СЕКСОЛОГІЇ Підготовка до лекцій.	4
2	ПСИХОСЕКСУАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ЛЮДИНИ Підготовка до лекцій. Підготовка до модульної контрольної роботи.	8 8
3	СТАТЕВА КОНСТИТУЦІЯ ЧОЛОВІКА ТА ЖІНКИ Підготовка до лекцій.	12
4	НОРМА ТА ПАТОЛОГІЯ У СЕКСОЛОГІЇ Підготовка до лекцій.	6
5	ОСОБЛИВОСТІ ЧОЛОВІЧОЇ ТА ЖІНОЧОЇ СЕКСУАЛЬНОСТІ Підготовка до лекцій. Підготовка до модульної контрольної роботи.	3 7
6	МЕТОДИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ В СЕКСОЛОГІЇ Підготовка до лекцій.	8
7	СЕКСОЛОГІЧНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ Підготовка до лекцій.	4
8	МЕТОДИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ ТА ПСИХОТЕРАПІЇ В СЕКСОЛОГІЇ Підготовка до лекцій. Підготовка до модульної контрольної роботи.	4 8
	Разом	72

Завдання для самостійної роботи для заочної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	ВСТУП ДО СЕКСОЛОГІЇ Підготовка до лекцій.	6
2	ПСИХОСЕКСУАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ЛЮДИНИ Підготовка до лекцій. Підготовка до модульної контрольної роботи.	8 10
3	СТАТЕВА КОНСТИТУЦІЯ ЧОЛОВІКА ТА ЖІНКИ Підготовка до лекцій.	12
4	НОРМА ТА ПАТОЛОГІЯ У СЕКСОЛОГІЇ Підготовка до лекцій.	8
5	ОСОБЛИВОСТІ ЧОЛОВІЧОЇ ТА ЖІНОЧОЇ СЕКСУАЛЬНОСТІ	

	Підготовка до лекцій.	6
	Підготовка до модульної контрольної роботи.	10
6	МЕТОДИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ В СЕКСОЛОГІЇ	
	Підготовка до лекцій.	10
7	СЕКСОЛОГІЧНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ	
	Підготовка до лекцій.	10
8	МЕТОДИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ ТА ПСИХОТЕРАПІЇ В СЕКСОЛОГІЇ	
	Підготовка до лекцій.	6
	Підготовка до модульної контрольної роботи.	10
	Разом	96

6. Методи навчання

Програмою передбачено наступні методи навчання:

Лекція - основний вид навчальних занять, призначених для викладення теоретичного матеріалу з дисципліни «Основи сексології». Кожна окрема лекція – елемент курсу лекцій, що охоплюють основний теоретичний матеріал однієї або кількох тем. Тематика лекцій визначена робочою навчальною програмою.

Індивідуальне навчальне заняття проводиться з окремими студентами з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей. Індивідуальні навчальні заняття організуються за окремим графіком, і можуть охоплювати частину або повний обсяг занять з навчальної дисципліни.

Консультація – форма навчального заняття, при якій студент отримує від науково-педагогічного працівника відповіді на конкретні питання або пояснення окремих теоретичних положень чи їх практичного використання. Консультація проводиться для групи студентів.

Самостійна робота

для студентів денної форми навчання передбачає підготовку студентів до лекцій та модульних контрольних робіт;

для студентів заочної форми навчання передбачає підготовку студентів до лекцій, а також написання контрольної роботи, яка складається з двох запитань за курсом. Контрольну роботу розподілено на 7 варіантів. Номер варіанту контрольної роботи може бути закріплений за студентом шляхом випадкового вибору або за вибором викладача.

Варіанти контрольних робіт для студентів заочної форми навчання

Варіант 1

1. Що таке сексуальна перверсія? Перелічіть основні її види.
2. Наведіть особливості жіночої сексуальності.

Варіант 2

1. Які існують теорії розвитку гомосексуалізму?
2. Наведіть особливості чоловічої сексуальності.

Варіант 3

1. Характеристика транссексуалізму. Крапка механізмів формування транссексуалізму.
2. Стадії психосексуального розвитку за дизонтогенетичною концепцією Васильченко.

Варіант 4

1. Сексуальні розлади в жінок.
2. Фактори фемінізації хлопчиків.

Варіант 5

1. Сексуальні розлади в чоловіків.
2. Фактори маскулінізації дівчинок.

Варіант 6

1. Які види психотерапії використовуються в сексологічній практиці.
2. Особливості жіночої статевої конституції.

Варіант 7

1. Які порушення сексуальної функції зустрічаються в чоловіків?
2. Особливості чоловічої статевої конституції.

7. Методи контролю

Поточний контроль проводиться науково-педагогічними працівниками на лекційних заняттях. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічними працівниками та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як науково-педагогічним працівникам – для корегування методів і засобів навчання, так і студентами – для планування самостійної роботи.

Форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань визначаються кафедрою психологічного консультування і психотерапії. Результати поточного контролю (поточна успішність) є визначальними для модульної оцінки та при проведенні заліку з даної дисципліни.

Для студентів денної форми навчання:

Студент отримує оцінку за кожен модуль на основі написання контрольної роботи. Модульна контрольна робота складається з відкритих питань, відповідь на які повинна бути розгорнута.

Орієнтовні питання до першого модуля

1. Поняття статі, співвідношення цивільної, біологічної, генетичної та психологічної статі.
2. Поняття про психосексуальний розвиток.
3. Парাপубертатний етап психосексуального розвитку.
4. Поняття умовно-сексуальних проявів.
5. Динаміка розвитку аутоеротичного лібідо (по локалізації).
6. Трансексуалізм: види, витоки, прогноз поведінки.
7. Препубертатний етап психосексуального розвитку.
8. Поняття маскулинності та фемініності.
9. Статеворольові моделі особистості.
10. Чинники, сприяючі маскулінізації жінок
11. Чинники, сприяючі фемінізації чоловіків
12. Диференціально-діагностичні критерії статевої девіації.
13. Пубертатний етап психосексуального розвитку.
14. Структура лібідо.
15. Типи сексуальної мотивації у чоловіків по Г.С.Васильченко.
16. Види мастурбації і їх характеристика.
17. Ознаки патологічної мастурбації.

За перший модуль студент максимально може отримати 30 балів. Перший модуль складається з п'яти запитань, за кожне з яких студент максимально може отримати шість балів.

Шість балів студент отримує за відповідь за умови повного, всебічного висвітлення питання, в якому використано як лекційний матеріал, так і знання, отриманні з рекомендованих літературних джерел.

П'ять балів студент отримує, якщо відповідь на питання повна, спирається як на лекційний матеріал, так і на знання, отриманні з рекомендованих літературних джерел, але студент припустився у відповіді незначних неточностей.

Чотири бали студент отримує за умови повної, обґрунтованої відповіді на питання, яка спирається на матеріал лекції (без використання додаткової літератури).

Три бали студент отримує, якщо відповідь на запитання є не зовсім повною та відбиває лише деякі аспекти теми.

Два бали студент отримує за відповідь, яка містить лише певні уривки інформації стосовно теми, відповідь не повна та не обґрунтована.

Один або нуль балів студент отримує за невірну або дуже коротку відповідь, що зовсім не розкриває питання.

За другий модуль студент максимально може отримати 20 балів. Другий модуль складається з трьох запитань, за перше та друге запитання студент може максимально отримати сім балів, а за третє запитання шість балів.

Орієнтовні питання до другого модуля

1. Шкала чоловічої статевої конституції.
2. Шкала жіночої статевої конституції.
3. Види сексуальних фантазій і їх функції.
4. Вагінізм і його види.
5. Геніталгія і її види.
6. Фригідність і її види.
7. Віргогамія.
8. Етапи копулятивного циклу.
9. Тимчасова норма копулятивного циклу.
10. Загальна характеристика перверзій.
11. Види перверзій.
12. Теорії формування гомосексуалізму

Сім балів студент отримує за відповідь за умови повного, всебічного висвітлення питання, в якому використано як лекційний матеріал, так і знання, отриманні з рекомендованих літературних джерел.

Шість або п'ять балів студент отримує, якщо відповідь на питання повна, спирається як на лекційний матеріал, так і на знання, отриманні з рекомендованих літературних джерел, але студент припустився у відповіді незначних неточностей.

Чотири бали студент отримує за умови повної, обґрунтованої відповіді на питання, яка спирається на матеріал лекції (без використання додаткової літератури).

Три бали студент отримує, якщо відповідь на запитання є не зовсім повною та відбиває лише деякі аспекти теми.

Два бали студент отримує за відповідь, яка містить лише певні уривки інформації стосовно теми, відповідь не повна та не обґрунтована.

Один або нуль балів студент отримує за невірну або дуже коротку відповідь, що зовсім не розкриває питання.

Орієнтовні питання до третього модуля

1. Метод «забороненого плоду».
2. Метод мастурбації.
3. Метод Кегля для формування «оргаїстичної манжети» у жінок.
4. Метод гіпнозу: гіпносугестивна терапія, гіпнотичне моделювання, гіпнокатарсис.
5. Аутогенне тренування.

6. Тест Лірі
7. Проекційний тест З.Старовича
8. Тест Л. Зонді.
9. Метод структурного аналізу сексуальних розладів.
10. Структурна решітка як метод аналізу виявлення різних форм синдрому таксису та емергентності.
11. Релаксаційний еротичний тренінг.
12. Десенсибілізація.
- 13 Секс-терапія.
14. Діагностика особливостей подружжя та відносин у парі.

За третій модуль студент максимально може отримати 10 балів. Третій модуль складається з двох запитань, за кожне з яких студент може максимально отримати 5 балів.

П'ять балів студент отримує за відповідь за умови повного, всебічного висвітлення питання, в якому використано як лекційний матеріал, так і знання, отриманні з рекомендованих літературних джерел.

Чотири бали студент отримує, якщо відповідь на питання повна, спирається як на лекційний матеріал, так і на знання, отриманні з рекомендованих літературних джерел, але студент припустився у відповіді незначних неточностей.

Три бали студент отримує за умови повної, обґрунтованої відповіді на питання, яка спирається на матеріал лекції (без використання додаткової літератури).

Два бали студент отримує за відповідь, яка містить лише певні уривки інформації стосовно теми, відповідь не повна та не обґрунтована.

Один або нуль балів студент отримує за невірну або дуже коротку відповідь, що зовсім не розкриває питання.

Модуль зараховується, якщо студент відповів хоча б на половину запитань модульної контрольної роботи та набрав половину з можливих балів.

Для студентів заочної форми навчання:

У якості поточного контролю передбачено оцінювання контрольної роботи. За виконану контрольну роботу студент отримує 60 балів, які розподілено на 10 балів за своєчасність та 25 балів за зміст кожного з двох завдань роботи. Кожне завдання має форму відкритого питання, на яке студент має відповісти, використовуючи інформацію, отриману на лекціях та з самостійно опрацьованих джерел.

Критерії оцінювання контрольної роботи для студентів заочного відділення

Показник, що	Критерії оцінювання
--------------	---------------------

оцінюється	
Своєчасність 0-10	контрольна робота складена у встановлений викладачем термін (до початку сесії). У разі складання роботи після встановленого терміну бали за своєчасність не виставляються.
Зміст роботи 0-25	<ul style="list-style-type: none"> - самостійність виконання; - оригінальність ідей; - використання основної літератури та додаткового матеріалу або іншомовних джерел; - відповідність формальним критеріям (структура, володіння сучасним науковим матеріалом, послідовність та логічність, обґрунтованість аргументації та висновків, грамотність, якість оформлення тощо); - вміння застосовувати теоретичні знання для рішення практичних завдань.

Семестровий підсумковий контроль Студент допускається деканом факультету до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни, якщо він виконав умови допуску, визначені у робочій навчальній програмі дисципліни.

В межах курсу «Основи сексології» студент допускається до семестрового контролю, якщо він на протязі семестру набрав не менше 30 балів за підсумками написання підсумкових модульних контрольних робіт.

Семестровий підсумковий контроль з навчальної дисципліни «Основи сексології» проводиться у формі диференційованого заліку.

Семестровий диференційований залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни на підставі написання модульних контрольних робіт в межах кожного окремого модулю. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за написання підсумкової залікової роботи складає **40 балів**.

Залікова робота складається з двох питань, за кожне з яких студент максимально може набрати **20 балів**.

Студент отримує за відповідь на запитання від **16 до 20 балів** за умови, якщо відповідь є повною, обґрунтованою та всебічною та в ній використано як лекційний матеріал, так і знання, отриманні з рекомендованих літературних джерел.

Студент отримує від **11 до 15 балів** за умови повної, обґрунтованої відповіді на питання, яка спирається на матеріал лекції (без використання додаткової літератури).

Студент отримує від **6 до 10 балів** за відповідь, яка містить лише певні уривки інформації стосовно теми, відповідь не повна та не обґрунтована.

Студент отримає від **0 до 5 балів** за невірну або дуже коротку відповідь, що зовсім не розкриває питання.

Орієнтовні питання до семестрового контролю

1. Поняття статі, співвідношення цивільної, біологічної, генетичної та психологічної статі.
2. Поняття про психосексуальний розвиток.
3. Парাপубертатний етап психосексуального розвитку.
4. Поняття умовно-сексуальних проявів.
5. Динаміка розвитку аутоеротичного лібідо (по локалізації).
6. Трансексуалізм: види, витоки, прогноз поведінки.
7. Препубертатний етап психосексуального розвитку.
8. Поняття маскулинності та фемініності.
9. Статеворольові моделі особистості.
10. Чинники, сприяючі маскулінізації жінок
11. Чинники, сприяючі фемінізації чоловіків
12. Диференціально-діагностичні критерії статевої девіації.
13. Пубертатний етап психосексуального розвитку.
14. Структура лібідо.
15. Типи сексуальної мотивації у чоловіків по Г.С.Васильченко.
16. Види мастурбації і їх характеристика.
17. Ознаки патологічної мастурбації.
18. Поняття статевої конституції.
19. Шкала чоловічої статевої конституції.
20. Шкала жіночої статевої конституції.
21. Види сексуальних фантазій і їх функції.
22. Вагінізм і його види.
23. Геніталгія і її види.
24. Фригідність і її види.
25. Віргогамія.
26. Етапи копулятивного циклу.
27. Тимчасова норма копулятивного циклу.
28. Загальна характеристика перверзій.
29. Види перверзій.
30. Теорії формування гомосексуалізму
31. Метод «забороненого плоду».
32. Метод мастурбації.
33. Метод Кегля для формування «оргастичної манжети» у жінок.
34. Метод гіпнозу: гіпносугестивна терапія, гіпнотичне моделювання, гіпнокатарсис.
35. Аутогенне тренування.
36. Тест Лірі
37. Проекційний тест З.Старовича
38. Тест Л. Зонді.
39. Метод структурного аналізу сексуальних розладів.
40. Структурна решітка як метод аналізу виявлення різних форм синдрому таксису та емергентності.
41. Релаксаційний еротичний тренінг.

42. Десенсибілізація.

43 Секс-терапія.

44. Діагностика особливостей подружжя та відносин у парі.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Для студентів денного відділення:

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий модульний контроль	Сума
Модуль 1	Модуль 2	Модуль 3		
T1	T3	T6	40	100
T2	T4	T7		
	T5	T8		
30 б	20 б	10б		

*T1, T2 ... T8 – теми модулів

Модуль 1 вважається зарахованим за умови відповіді на запитання модульної контрольної, мінімальною кількістю балів, яку повинен набрати студент для зарахування модуля, є 15 балів.

Модуль 2 вважається зарахованим за умови відповіді на запитання модульної контрольної, мінімальною кількістю балів, яку повинен набрати студент для зарахування модуля, є 10 балів.

Модуль 3 вважається зарахованим за умови відповіді на запитання модульної контрольної, мінімальною кількістю балів, яку повинен набрати студент для зарахування модуля, є 5 балів.

Для студентів заочного відділення:

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий модульний контроль	Сума
Модуль 1	Модуль 2	Модуль 3		
Контрольна робота: 60 балів			40	100

Контрольна робота вважається зарахованою та студент допускається до семестрового контролю, якщо оцінка за контрольну роботу не менше 20 балів.

Шкала оцінювання

кількість балів	оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	відм.	Зараховано
80-89	B	Добре	
70-79	C	Добре	
60-69	D	задов.	
50-59	E	задов.	
1-49	FX	незадов.	Не зараховано

9. Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс «Основи сексології»

10. Рекомендована література

Базова:

1. Исаев Д.Н., Каган В.Е. Психогигиена пола у детей.- Л.: Медицина, 1986.
2. Кон И.С. Введение в сексологию.-М.: Медицина, 1989.
3. Кочарян Г.С., Кочарян А.С. Психотерапия сексуальных расстройств и супружеских конфликтов.-М.: Медицина, 1994.
4. Кратохвил С. Психотерапия семейно-сексуальных дисгармоний.-М.: Медицина, 1991.
5. Общая сексопатология. Руководство для врачей. / Под ред. Г.С.Васильченко.- в 2-х томах .-Медицина, 1983 .
6. Частная сексопатология. Рук. для врачей/ Под ред. Г.С.Васильченко.- М.: Медицина, 1977.
7. Кочарян А.С. Личность и половая роль.-Х.: Основа, 1996.-127 с.
8. Каприо Ф.С. Многообразие сексуального поведения.- М.:Артания, 1995.- 351 с.
9. Мастерс У., Джонсон В., Колодны Р. Мастерс и Джонсон о любви и сексе. Т.1, 2.- СПб.: СП "Ретур", 1991.
10. Кришталь В.В., Григорян С.Р. Сексология в 4 частях. – Харьков: Академия сексологических исследований , 1999. – 1152 с.

11. Современная сексология: энциклопедия / под. общ. ред. В.А. Доморацкого. – Минск : Беларус. Энциклапедыя імя П. Броўкі, 2008. – 384.: ил.
12. Кочарян Г.С. Современная сексология. – К.: Ника-Центр, 2007. – 400 с.
13. Полный справочник сексопатолога. – М.: изд-во Эксмо, 2006. – 576 с.
14. Психология сексуальных отклонений: Хрестоматия – / Сост. К.В. Сельченко. – Мн.: Харвест, 2004. – 672с. (Библиотека практической психологии).

Допоміжна:

1. Здравомыслов В.И., Анисимов З.Е., Либих С.С. Функциональная женская сексопатология. Алма-Ата: Казахстан, 1985.
2. Старович З. Судебная сексология. - М.:Юрид. лит-ра., 1991. – 333 с.
3. Свядоц А.М. Женская сексопатология. – Кишинев: Штиинца, 1991. – 184 с.
4. Кемпер И. Практика сексуальной терапии. Т1, 2.-М.: Прогресс, 1994.

11. Інформаційні ресурси

1. <http://sexology.narod.ru/>
2. <http://www.neuro.net.ru/sexology/>
3. <http://medicall.ru/articles/sexology>
4. <http://www.sexcentr.ru/stat.shtml>